

Zaļmaldināšana: riski un sekas

Agita Sprūde,
Zvērināta advokāte

12.10.2023.

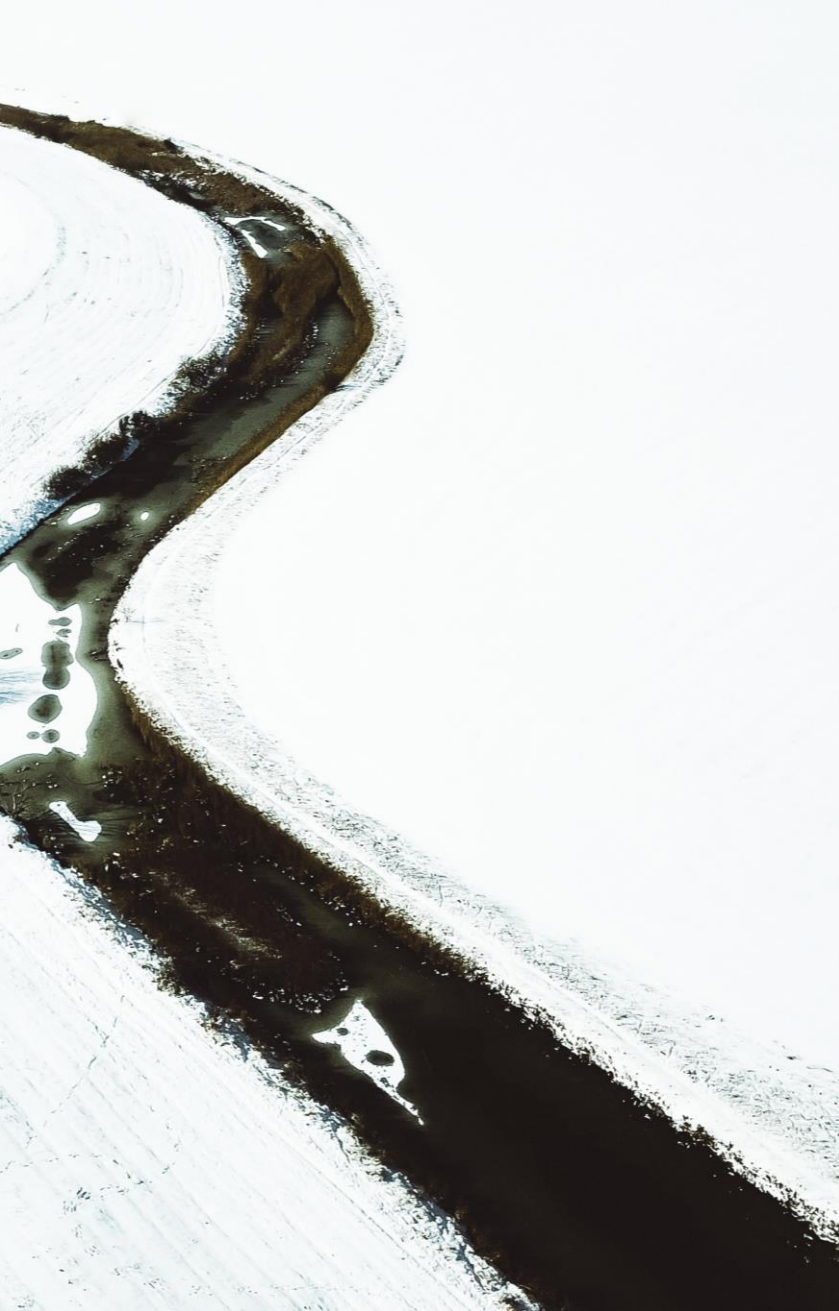
SORAINEN

Zaļmaldināšanas gadījumu skaļākās un pamācošākās atziņas

SORAINEN

- Kas ir zaļmaldināšana?
- Kādas ir zaļmaldināšanas pazīmes un kur ir “pelēkā zona”?
- Vai zaļmaldināšana “atmaksājas”, jeb kādas par to ir sekas?
- Kā rīkoties, lai nepieļautu zaļmaldināšanu savā uzņēmumā?

(Zaļ)maldināšana?

- **Reklāma & iepakojums (patērētāji)**

vs

- **Ilgspējas ziņojumi (ieguldītāji, finansētāji)**

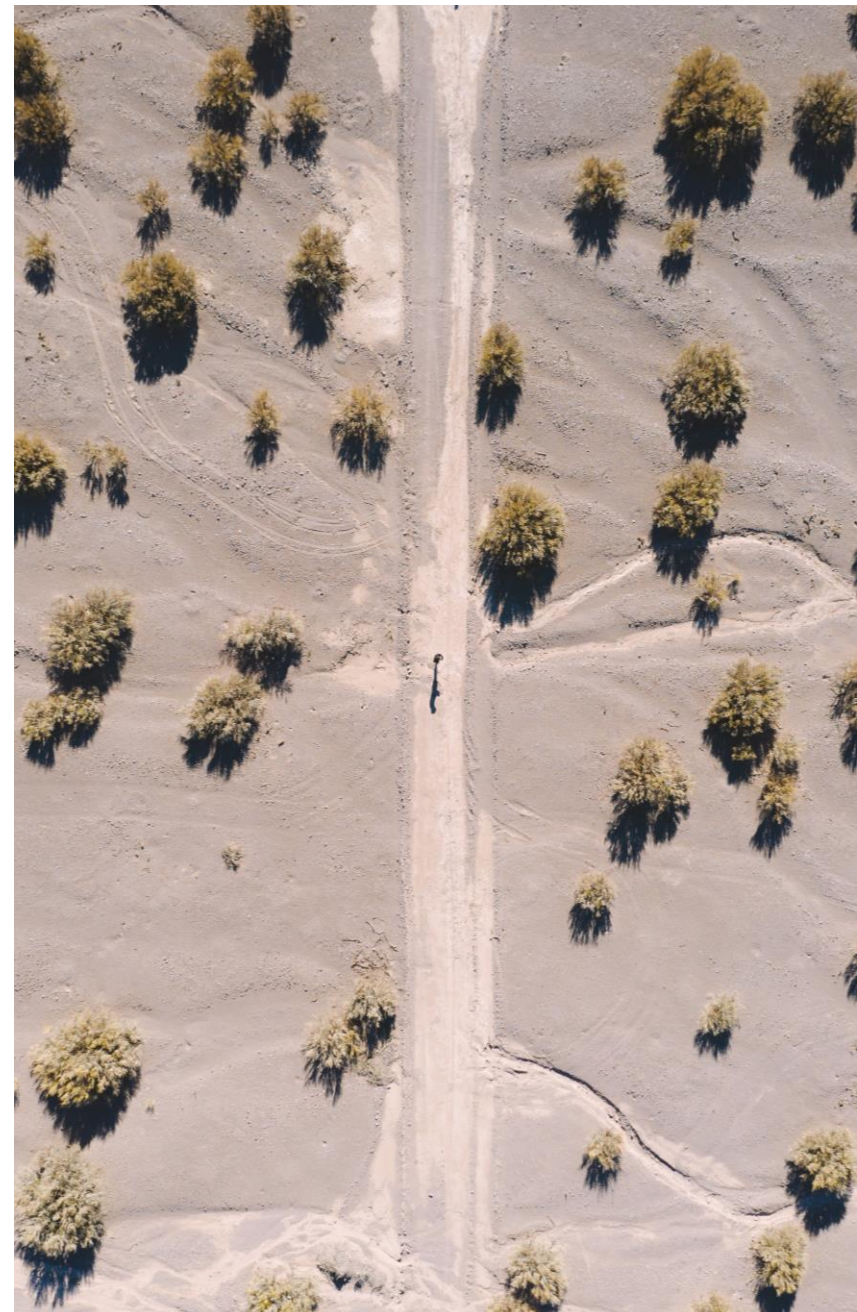
“Manipulatīvi, nepatiesi apgalvojumi un rīcība saistībā ar uzņēmuma darbībām ilgtspējas jomā.”

Pazīmes I

- Vispārīgi, deklaratīvi paziņojumi bez papildu paskaidrojumiem
- Salīdzinoši apgalvojumi bez objektīviem pierādījumiem
- Simboli un logo, par kuriem nav atrodama nekāda informācija

* *PTAC pārbaudē biežāk konstatētais:*

- terminu kā "pārstrādāts" un "organisks" izmantošana
- Pievienoti izteikumi : "eko", "bio", "dabīgs", "videi draudzīgs"
- produktu "eko" marķējuma iespējams maldinoša vai nepamatota izmantošana

Pazīmes II

- Metodoloģija, kas neļauj sasniegt mērķi
- Kļūda izejas datos
- Rezultātu pielāgošana
- “Papīra plāns” -> trūkst īstenošanas darbību / sistēmas

Bēdīgi slaveni piemēri

- Climate Alliance Switzerland v. FIFA
- ClientEarth v. KML
- H&M, Zara, Unicos, Adidas
- Starbucks, McDonalds
- Shell, Exxon
- Ikea
- Austrian pension fund

Sekas/ Sodi

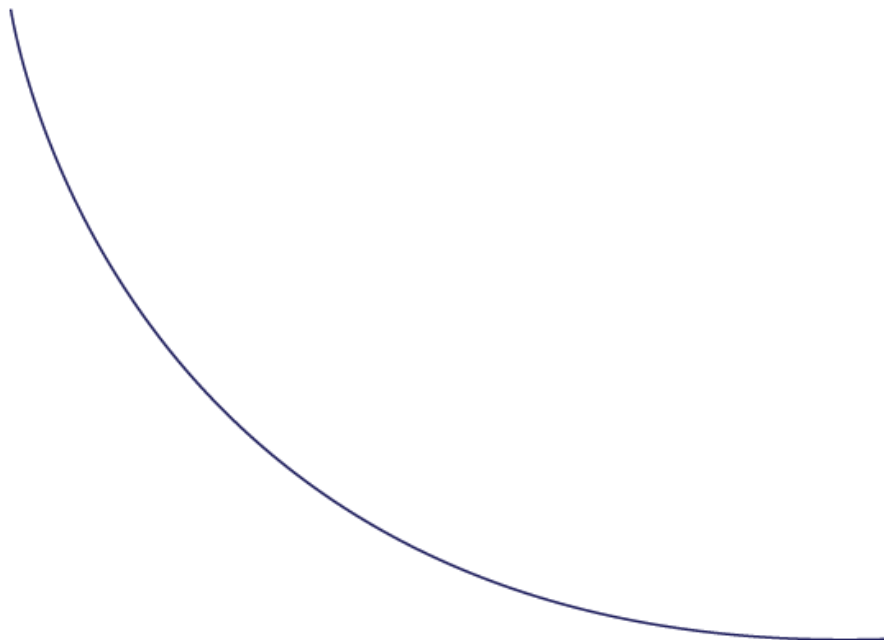
- Administratīvs pārkāpums (tostarp valdes atbildība)
- Iespējama arī kriminālatbildība (būtisks kaitējums)
- Sods par negodīgu komercpraksi – no 100k -> 300k; ja pārrobežu pārkāpums (skartas vairākas ES valstis) -> sods līdz 0,4% no apgrozījuma vai 2 milj. EUR (ja apgrozījumu nevarēs noteikt)
- Reputācija
- Zaudējumu prasības -> nākotnē izteiktāk

Ko var secināt:

- Prasības pamatā ceļ regulatori un NVO.
- NVO stratēģija ir izmantot tiesvedības kā instrumentu.
- Vides jomā lietas nāk ar lavīnas efektu. Veiksmīgas lietas neatkarīgi no jurisdikcijas tiek izmantotas citos procesos.

Kas nāks klāt?

- Pieaugs **zaļmaldināšanas** lietu skaits – no 2023.gada ES (arī Latvijā) būs iespējamās **kolektīvās prasības** patērētāju tiesību aizsardzībai
- Prasības, kas izrietēs no **ilgtspējas ziņojumiem**.
- Orhūsas regulas izmaiņas – no 2023.gada **ikvienam** būs tiesības vērsties ES tiesās **vides aizskāruma** jomā.

Kā rīkoties pareizi

- Izmantot apgalvojumus, kas ir pamatojami
- Pievienot informāciju, ar saiti uz datu un apgalvojumu avotu
- PTAC/ citu ES regulatoru vadlīnijas
- Ilgtspēja integrēta uzņēmuma biznesa stratēģijā

Paldies!

Agita Sprūde

+371 26 130 137

agita.sprude@sorainen.com